1142

רל עוואַלד

אַלן.

דש א. פ.

Word

1923

פון ב. א. קלעצקין

אָפּטיילונג

E — Tł. A. F.

vo Wileńskie" B. Kleckina,
fańska 23.

דרוקעריי „ווילנער פאַרלאַג" פון ב. א

...אַ ר אַ ל ן.

...האָט פּאַסירט מיט אַ סך יאָרן
...ן, וואָס וועגן זיין טיף איז גאָר
...וואָן, און זיין ברייט איז אַזוי גרויס,
...טאָג און נאַכט געפאָרן איבער אים,
...דערגרייכן צו אַ ברעג; דאָס איז
...ס, וואו דאָס וואַסער איז כמעט
...אינדערהיים אין אַ וואַרימער וואַנע.

...איז געוועזן נאָר אויבן, די שטראַלן
...וואַרימט נאָר דעם אייבערפלאַך
...אין די טיפסטע טיפענישן, האָט
...עלט און אַ שטאָק=פינסטערניש,
...פינסטערע נאַכט.

...ים האָט זיך אין איין אָרט פון
...אַ הויכער באַרג, וואָס האָט דער=
...פלאַך פון וואַסער.

...רג זיינען געוואַקסן אומענדלאַכע
...וואָס האָבן זיך געצויגן אויבן און
...לאַנגען, אויף גאַנצע מיילן.

...ע ווילדער פלעגן אַנלויפן כוואַ=

ליעס, פלעגן זיך די בלעטער
עס וויגן זיך די בלעטער פון
קעניש, בשעת איבערן וואַלד
די שטאַמען פון די וואַסערפלאַ
דיק, ווי די שטאַמען פון אַד

אונטערוואַסערדיק

דער יבשה, און האָבן זיך גע
דעם ווילן פון די כוואַליעס.

וואַסערפלאַנצן זיינען געווען אַ סך
ע ביימער, זיי זיינען אָבער ניט
דעם אייבערפלאַך פון ים, ווייל
לטן אַרויסגעשטאַרצט אויף דער
זיי פאַרטריקנט און פאַרוועלקט

ער ים איז געווען רואיק, פלעגן זיי
ייער גאַנצער ברייט און שעמערירן
רויטע און געלע, גרינע און פיאָ=
אַנט די באַפאַרבונג פון אונזערע

בלעטער פון די וואַסער=ביימער זיינען
ם פיש. אָבער ניט אַזעלכע פשוטע
העכט; אַ סך פון די פיש, וואָס
אָבן געבלישטשעט, ווי גאָלד און
נען געווען פון הימל=קאָליר, אַנ=
ס׳איז דאָרטן אויך געווען דער
האָט זיך געקענט מאַכן קיילאַכ=
מיט די נאָדלען אין אַלע זייטן
אַנדערע ים=באַשעפענישן. דאָרטן
פיש, וואָס האָבן זיך באַוועגט אין
ער גיכקייט, נאָר ניט פאָרויס, נאָר
ען אויך געווען קרעבסן, וואָס זיי=
ריק און האָבן פונאַנדערגעשניטן
ט גרויסע שערן, וואָס האָבן ביי
שטאָט ציינער. אָפּטמאָל פלעגט
אַדע שילדקרעטן, וואָס האָבן זיך

געפיטערט אין דעם וואַלד פון
פיטערן זיך בײ אונז קי אויף

אינמיטן וואַלד, צווישן
ניט װײט פונם אײבערפלאַך,
באָרגן ערטעלע; דאָס וואַסער
טיק און וואַרים און קײנער פ
אַהין ניט פאַרבלאָנדזשעט. א
טעלע האָבן זיך געשפּילט דר
מיט צאַרטע הערעלאַך, נאָר
אָן מײלער און אָן מאָגנס. א
פון דעם שטערנדיקן קאָראַל,
ים=שטערן און דער דריטער—

אין אײן שײנעם פרימאָר
פירט צווישן זיך אַ שמועס וו
זײ וואָלט געוואָלט זײן גרויסע

— איך וואָלט וועלן ז
זאָגט דעם ים=שטערנס זון. א
אין דעם וואַלד פון די וואַסער
אַרויסגעלויערט אויף קלײנע
שעלאַך, כ׳וואָלט זיך אויף
באַהעלטעניש און אויסגעזויגן

— איך — זאָגט דער
האָב גאָר אַן אַנדער פאַר
אויסוואַקסן, וואָלט איך וועלן
וואַסער=בעקן בײ מענטשן אין
מיט מיר און קלײבן פון מיר

ראַל האָט די גאַנצע צייט קיין איין
ט, ער האָט נאָר געוויגט זיינע הע=
און געהערט, וואָס אַנדערע ריידן.
ם=שטערן:

ליינער קאָראַל, וואָס וועסטו זאָגן?
ויסקומען?

אויסוואַקסן, וועל איך אויסבויען
טפערט דער קאָראַל.

האָבן אַלע אַ פרעג געטאָן ביי אים

האָט איבערגעחזרט דער קאָראַל.

=כאַ=כאַ! — האָט זיך צעלאַכט דער
טו עם מאַכן?

איך ניט, — האָט געענטפערט דער
ל וועל איך געווים אויסבויען, אַן
זיך אויפהייבן איבערן וואַסער און
ן די כוואַליעם.

געלאַכט און געשפעט פון אים, און
ל האָט זיך געטאָן זיינם: ער האָט
מיט זיינע הערעלאַך און זיך ווייטער

יין אַ אינזל! טאַקע אַן אמתער אינזל,
ייגלען. אַרום=און=אַרום, אין וואַסער,
רן, די כוואַליעם וועלן זיי אַרוים=
און דאָרטן וועלן זיי בלייבן

ליגן, ביז זיי וועלן צעפוילט
וואוינען מענטשן.

נאָך דעמראָזיקן שמועס,
יעדערער אין אַ באַזונדער זייט.

די צייט איז זיך דערווייל
שעפענישן זיינען אונטערגעוואַ
באַקומען אַ מושל; ער איז גע
האָט זי געעפנט, כּדי אַהין
וואַסער. ביי דעם ים=שטערן
שאַרפע הענט, וואָס האָבן גע
מיט די הענט האָט ער טאַקע
שטערן. צוויי מאָל האָט אַ פיש
און גאָרנישט, דעם ים = שטערן
הענט זיינען ביי אים פונדאָסניי
שוואומען איבער די וואַסערפלאַ
ער זיך אַרויפוואַרפן אויף זיין
אמתר גולן — זיין פאַרלאַנג אי

און דער קליינער קאָראַל
וואָרן?

אַז דער קאָראַל האָט דער
טערגעוואַקסן, האָט ער פאַרלאָזן
האָט זיך אַ וואָרף געטאָן אין ד
פון זיי טראָגן איבער דעם וואַל

אַ צייט האָט ער זיך געטר
זוכנדיק אַן ערטעלע, וואו ער ז
ער האָט געפונען אַ באַקוועמן

…ביט געוואַקסן קיין וואַסערפלאַנצן;
…טן געווען דורכזיכטיק און קלאָר,
…יים. און אויף דעם אָרט האָט ער
…זיך.

…צים אויסגעוואַקסן, פונקט ווי ביים
…ים זיינען זיי געווען אַ סך גרעסער,
…ם זיין מויל, ווי אַ קרוינדל. איצט
…אַ מויל מיט אַ מאָגן. ביסלאַכווייז
…מערקן, אַז זיינע הענט ווערן פון
…ן הארטער און פעסטער, און איי=
…ט געהאַט אַרומצוקוקן זיך, איז שוין
…ט שטיקל קאַלך.

…עבט! — האָט ער צופרידענערהייט
…דאָס איז דאָך דער אָנהייב פון דעם

…טאָג האָט זיך ביי אים פון זייט
…ביי ביימער אויף דער טריקעניש.
…אָט זיך דערנאָך פאַרוואַנדלט אין
… קאָראַל מיט הענט, מיט אַ מויל,
…ל קאַלך אינעווייניק. ער האָט זיך
…טן קאָראַל און איז געזעסן אויף
…אַ בוים.

…אַל איז געווען אַנטציקט?

… — איצטער זיינען מיר שוין באַ=

…ט דעם נייעם קאָראַל וועגן דעם

אינזל, וואָס ער האָט פאַרטראַ
גער קאָראַל האָט מיט גרוים

די צייט איז זיך דערוויי
מען לאָזן קנאָספּן, איין קנאָספּ
קנאָספּן פלעגן זיך צום סוף
און באַהעפטן זיך איינע צו די
צווייגן. און אין איין טאָג איז
געשטאַנען אַ פּראַכטיקער בוים
קאָראַלן. גאַנצע טעג האָבן
הענט אין וואַסער, אַרייניאָגנדי
פּיצינקעלאַך באַשעפענישן, וואָ
און זיי אויפגעפרעסן.

איינמאָל האָט פאַרביי דע
זעט דער ים־שטערן. אַ פּאַרו
אָפּגעשטעלט און אַרויסגעשריע

— סאַר אַ מאָרנער בוים

— דאָס איז ניט קיין
שטערנדיקער קאָראַל, געדענקס

— דאָס ביסטו גאָר! אַ
דערקענט, דו האָסט זיך אַז
מאַכסטו?

— איך בוי אַ אינזל!

— דו טראַכסט נאָך אַלץ
און איך האָב געמיינט, אַז דו בי
געוואָרן. עפּעס זע איך, וואוינט

— יאָ — האָט געענטפער

צווייגן... און די בלומען, וואָס די
באַשעפּעניש; איך בוי מיט זיי דעם

דיר ערפּאָלג, — האָט אַ זאָג געטאָן
יז אַוועק.

ראַל, וואָס איז געזעסן ביים סאַמע
ט אַ שעפּטשע געטאָן צום קאָראַל
פּ:

רפּן האָבן אין זינען נאָר איין זאַך—

אָספּ האָט עס איבערגעגעבן דעם
—דעם דריטן א. אַז. וו. א. וו. און
קאָראַלן = באַשעפּעניש געוואוסט די

ט, בשעת דער בוים האָט אַלץ מער
בן די קאָראַלן=באַשעפּעניש געהאַט
, דורכזיכטיקע, קיילאַכדיקע, מיט
דער קינדהייט האָבן זיי געשטיפּט,
נאָר אונטערוואַקסנדיק, פּלעגן זיי
ן קאָראַל, לאָזן קנאָספּן און פּאַר=
כע ביימער, ווי ער אַליין איז.
שוין מער קיין כוח ניט צו טראָגן
יך. — זאָגט איינמאָל דער אַלטער
איז געוואַקסן אַ גאַנצער וואַלד פון
די ווייסע צווייגן האָבן זיך איבער=
די אַנדערע און אויף זיי אַלעמען
שיינע שטערנדיקע בלימעלאַך.

דער אַלטער קאָראַל האָט
מיט זיין אַרבעט, — ער איז דאָ
דער גאַנצער משפּחה קאָראַלן!

— געדענקט וועגן אינזל
דערמאָנט זיינע אוראייניקלאַך.

אין אַ צייט ארום איז ע
וואַסער האָט אַוועקגעטראָגן זיין
אָרט פון דעם שטאַם, איז געבלי

ס'איז אַריבער אַ צייט מיט

די כוואַליעס פון ים האָבן
הער אַלץ ווייטער און ווייטער.
שטורים האָט געזונגען, און די
סערפּלאַנצן האָבן זיך געוויגט
זייטן.

די שילדקרעטן, וואָס האָבן
זיינען שוין לאַנג אויף דער וועל
אָרט זיינען געקומען נייע. ס'זיינ
ווען יענע פּילפּאַרביקע פּישעלאַ
ווייערע אוראייניקלאַך זיינען שוין

און דער אָרט, וואָס דאָ
אַמאָל אויסגעקליבן אויף צו בוי
קומען גאָר אַן אַנדער פּנים.

אויף יענעם אָרט האָבן גע
ראַלנביימער און צו זיי זיינען צו

מיליאָנען פּיצלאַך קאָראַלנ
מען מיטן וואַסער, צו דעם רחב

באַהעפטן זיך מיט זייערע עלטער
ען פון דידאָזיקע באַשעפענישן פלעגן
סך קאָראַלנביימער פלעגט בלייבן
, נאָר די צווייגן, אויף וועלכע זיין
ווערן האַרט און קאַלכיק און באַ-

קאָראַלנצווייג.

האָבן איינגעבראָכן די טויטע ביי-
י אויף שטיקלאַך און אָנגעוואָרפן

זיך דידאָזיקע מאַסע אָנגעוואָרפענע
וואַנדלט אין אַ גרויסן, פעסטן קאַל-

כיקן פעלז, וואָס איז געוואַקסן
העכער און העכער אָן אויפהע
קאָראַלנקינדער האָבן זיך באַזוועצ
און געבויט מיט פליים ווייטער.

אין איין שיינעם טאָג ה
אייבערפלאַך פון ים...

— אָט האָבן מיר אַ אינ
גערעדט איינער צום אַנדערן.
עלטערזיירע וואָלט עם דערלעב

נאָר צו פרי איז געוועזן ז

די קליינינקע באַשעפענישן
טראָגן דאָס ליכט פון דער זון
געקענט וואַקסן.

— וואָס זאָלן מיר איצט
די אַנדערע פאַרטרויערט.

— איצט וועלן מיר אייך
גערופן צו זיי די כוואַליעס. און
געטאָן פון דעם גרונט פון ים
נערטע קאָראַלן־פלאַסטן און אַ
לעבעדיקע קאָראַלן.

און אַזוי האָט זיך צום סוף
גרויסער אינזל איז ער ניט געווע
ער געגלאַנצט און האָט זיך גע
חוץ וואַסער איז אַרום אים קיין

איינמאָל האָט די ערד, דריי
עקוואַטאָר אַ קליין קניפעלע, וואָס

ייק זיך די גאַנצע מעשה מיט די
ראַך אין כּעס געוואָרן.

וואָס מענטשן נראָבן זיך אין מיינע
ן טריקעניש אין וואַסער און וואַ=
ן מ׳טוט מיט מיר, ווי זיי ווילן...
עק, אַ גאָרנישט, אַ קאָראַל, וואָס
פאַרגרעסער=גלאָז, און זאָל איבער=
און זאָל אַריינזעצן מיר אין סאַמע
ווער איך ניט דערלאָזן!

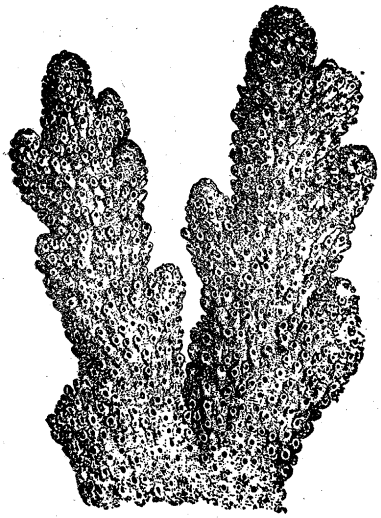

קאָראַלנבוים.

נטלאָפן, און בײַ די וואַסערפּלאַנצן
רעם בלעטערע.

בשעת דאָס וואַסער האָט
די קאָראַלנבאַשעפענישן געשושק

— פאַרגעסט ניט אָן דעם

און מיט גרויס פלייס האָ
צו דער אַרבעט. אין אַ קורצער
דער דערגרייכט דעם אייבערפל
ליעם האָבן אָנגעוואָרפן אויף זיי
פאַרשטיינערטע קאָראַלן און ד
דאָסניי באַוויזן.

— ניין, דאָס איז ניט גער
ערד אַריין אין גרימצאָרן.

זי האָט נאָך טיפער אַראָפ

— פאַרגעסט ניט אָן דעם
טשעט די קאָראַלן.

און אין אַ קורצער צייט אַ
וואַקסן דער אינזל.

— וואָס, איר מיינט עס
מלחמה האַלטן?—האָט זיי געפרעג
צי האָט איר אויף דעם גענוג פ

— מיר האָבן כּוח, מיר ד
די קאָראַלן.

— אויב אַזוי, גיב איך זין
מיט פאַרצווייפלונג די ערד.

און דער אינזל איז געבליב
די קאָראַלן האָבן אָן אויפהער
און ער איז געוואָרן אַלץ גרעסע

ו אינזל צוגעשוואומען אַ גרויסע קיי=
און האָט אָנגעקראַפּט אין אים.
רט? — האָבן די קאָראַלן געפרעגט

ר, דער קאַקטוס=נוס. וואָס, ביי אייך
ויך זאָל קענען לאָזן וואָרצלען און

אַ פּאַלמע! האָבן די קאָראַלן גע=
פּאַראיבל ניט, האָבן זיי אים איידל
סט קומען אין אַ קלײנער צייט אַרום,
פאַר דיר ערד.
יי געענטפערט דער נוס און איז

אָן, ווי נאָר די קאָראַלן פלעגן באַ=
אַסערפלאַנץ, אַ טויט פישעלע, אָדער
יי בעטן די כוואַליעס, אַרויסוואַרפן
. די כוואַליעס האָבן זיי צוליב גע=
ן עס אויפן אינזל. דאָרטן פלעגן
ביז זיי פלעגן צעפוילט ווערן, און
ערד.
ען געקומען צו פליען און געוואָרגט
פעליק איז אין באָדן פון אינזל אַריינ=
, האָט עס געלאָזן וואָרצלען און איז
ראַכטיקן בוים.
ווינט צוגעטריבן אַ גרויסן אויסגע=
אַ בוים, איז ער געלעגן אויפן אינזל
אים זיינען אַרויסגעפאַלן עטלאַכע
אַ קליינער צייט אַרום האָט זיך דער

גאַנצער אינזל באַדעקט מיט אַ
גראָז. אין שטאָם זיינען אויך ג
ביי די יאַשטשירקעס זיינען גע
זיי זיינען פאַרבליבן וואוינען אוי

צום אינזל איז ווידער צוגע

— הייבט מיך אַרויף אוי
פוילן די כוואַליעס. דער נום ד
געלאָזן וואָרצלען און איז אויסג
בוים. די נים פון בוים זיינען ג
דעם בוים און אין אַ קורצער
באַצירט מיט אַ גאַנץ וועלדל

צום סוף איז צום אינזל
פעלע אַ מענטש.

די שיף, אין וועלכער ער
קען געוואָרן, און ער אַ
אין דעם קליינעם שיפעל אַ צ
ביז ער האָט זיך דערשלאָגן אַ
צום אינזל דערזעענדיק אַ אינז
פרייט, איז אַרויס אויפן ברע
דערנאָך האָט ער זיך דאָ אוי
באַזעצט אויפן אינזל.

און אונטן, אונטערן וואַס
געבויט און געבויט, — זיי האָ
אינזל איז נאָך אַלץ ניט גענוג

— עך, ווען אונזער על
אַלע געזען!...—האָבן זיי געשע

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 04565

KORALN

Carl Ewald

Permanent preservation of this book was made possible
by Greta Weinberg
in memory of
Murray Weinberg and his love of the Yiddish language

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS